

Tokaj
Tourinform

HAGYATÉKDALINI
ENGLERHÁZAK

Írók Alapítványa

H - 1068 Budapest, Városligeti fasor 38.

Tel./fax: +36-1-351-0593, e-mail: iroszak@t-online.hu

www.szephalom-konyvmuhely.hu

Magyar Nyelv Múzeuma

H - 3988 Sátoraljaújhely-Széphalom, Kazinczy utca 275.

Tel.: +36-47-521-236, e-mail: info@nyelvmuz.hu

www.nyelvmuz.hu

Tokaj Világörökség Irodalmi Út
A Magyar Nyelv Éve, 2009

KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR DIÁKOK TÁJNYELVI VETÉLKEDŐJE

*

KONFERENCIA A MAGYAR TÁJNYELVEK HELYZETÉRŐL ÉS SZEREPÉRŐL

ÍRÓK ALAPÍTVÁNYA,
A MAGYAR NYELV MÚZEUMA,
SZÉPHALOM,
2009. ÁPRILIS 24-25.

Az Írók Alapítványa és a Magyar Nyelv Múzeuma kétnapos programot rendez a Tokaj Világörökség Egyesület és a Tokaj Tourinform által közösen kezdeményezett „Tokaj Világörökség Irodalmi Út” fejlesztésének keretében és a Magyar Nyelv Éve alkalmából 2009 áprilisában, Széphalmon.

A vetélkedő és konferencia helyszínét, szakmai és technikai háterszágát a Magyar Nyelv Múzeuma biztosítja. Rendezvényünk megtervezésekor a magyar nyelvterület egészét vettük figyelembe, tehát szándékunkban áll meghívni *a szomszédos országokban élő magyar közösségek fiataljait, íróit, tanárait, nyelvészeit is.*

A már említettekén kívül együttműködő társunk a Magyar Írószövetség. Rendezvényünk költségeihez támogatást kaptunk a MASZRE-től, és pályázatot nyújtottunk be az NCA-hoz is, elsősorban a határon túlról, nagy távolságokból meghívandók költségeinek fedezésére.

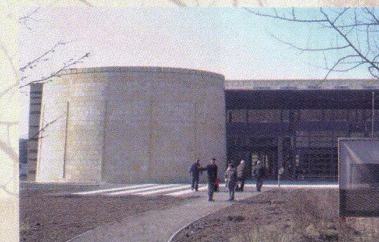
A mai magyar nyelvnek tíz nagy tájnyelvi egysége van, amelyek közkeletűen használatosak, hangzásuk, szókincsük eleven. Sajnos, ezek léte, értéke, fontossága alig kap nyilvánosságot, hacsak a kabaré műsorokban nem, ahol a tájszólás a primitívségnek, a neveltségességnek egyik kellékeként tűnik fel. Ez – miközben sérti nagyszámú tájnyelvet beszélő honfitársunk önérzetét és az anyanyelven belüli anyanyelvükhöz való jogát –, egyszersmind megakadályozza annak a tudatosítását, hogy *nyelvünk aranytartalékai épp a tájnyelvekben találhatóak.* Szeretnénk megragadni a Magyar Nyelv Éve kínálta lehetőséget arra, hogy felhívjuk a nyilvánosság figyelmét ezekre a rejtett értékekre, és kezdeményezzük *tájnyelvi műsorok létrehozását az országos és a helyi médiumokban.*

A tájnyelvi vetélkedőt a 12-18 éves korosztály (középiskolások, illetve felsőtagozatos általános iskolások) számára szervezzük. A vetélkedő zsűrijébe és a konferencia előadóinak sorába olyan szakembereket és művészeket kívánunk felkérni, mint *dr. Balázs Géza nyelvész, professzor, Fehér József, a Magyar Nyelv Múzeumának (Kazinczy Ferenc Múzeum) igazgatója, dr. Kálnási Árpád nyelvész, dr. Kiss Jenő nyelvész, professzor, Sarusi Mihály író, újságíró, Sumonyi Papp Zoltán költő, szerkesztő, Tözsér Árpád költő, egyetemi tanár, dr. Voigt Vilmos néprajzkutató, professzor.*

A vetélkedő résztvevői két-három főből álló diákcsoportok lesznek, felkészítőjükül egy-egy tanárt, nyelvészt vagy író-t kérünk fel. A tíz nagy tájnyelvi régióból hatnak határon túl (is) élnek képviselői. Rendezvényünkbe bevonnunk szándékozunk székelyföldi, partiumi, moldvai magyar, kárpátaljai, felvidéki, délvidéki iskolákat és civilszervezeteket is.

A hazaiak képviselésében egy-egy nyugati, észak-dunántúli, Duna-Tisza közi, tiszai, palóc és északkeleti tájnyelvi diákcsoport meghívását tervezzük, és szervezzük az együttműködést az erre vállalkozó iskolákkal és nyelv-művelő, illetve irodalmár közösségekkel.

A feladatok megoldásában tág teret kívánunk nyújtani a diákok tájnyelvben való jártasságának, nyelvi kreativitásának, egyéni találmányosságának, ügyes kommunikációs készségének és humorának. A vetélkedő résztvevőinek felkészítésében konzultációkkal, a majdan elhangzó kérdésekhez hasonló feladatok

rendelkezésre bocsátásával a rendezők is szerepet vállalnak. Célkitűzésünk, hogy a rendezvény valamennyi résztvevője nyertesként, élményekkel és barátságokkal gazdagodva térjen haza, maga is tudatosan és büszkén használja, ápolja és megőrizni segítse a magyar tájnyelv-kincset.

A program második napján a felkért szakemberek (közülük kerülnek ki a vetélkedő zsűrijének tagjai is): nyelvészek, írók, tanárok előadásai hangzanak majd el a tárgyhoz kapcsolódó, tetszés szerinti témákban, mint pl.: *a magyar tájnyelvek mai helyzete, használatuk elterjedtsége az anyaországban és a határon túli magyar közösségekben; az egyes tájnyelvek szókincsének, grammatikájának, hanganyagának sajátosságai; a tájnyelv és a folklór; a tájnyelv és a szépirodalom kapcsolata; a tájnyelvek rögzítésének írásos és elektronikus lehetőségei; a tájnyelvhasználat helyzete az oktatásban; a tájnyelvi média fontossága stb.*

A tájnyelvi vetélkedő és konferencia az anyaországi és a határon túl élő magyar diákok irodalmi és nyelvi alkotókedvét mozgósítja, jó alkalmat teremt arra, hogy anyanyelvünk szépségét, gazdagságát fölfedezzék és megőrizni segítsék. Reménykedünk abban is, hogy kétnapos rendezvényünk felkelti az oktatási és médiszakemberek, az irodalmárok és mások érdeklődését a tájnyelvek iránt, elősegíti azok értékeinek felismerését és elfogadását, a tájnyelvet beszélők „nyelvi kisebbségként” való megbecsülését és méltó szerepeltetését a nyilvánosság fórumain.

2009. január 12.

Fehér József
a Magyar Nyelv Múzeumának igazgatója

Mezey Katalin
az Írók Alapítványa képviselője